

Fundació
ROCA GALÈS
CATALUNYA

Llegeix la revista mensual del cooperativisme català — rocagales.cat

Pa, agroecologia i sobirania alimentària pel canvi social

Pàg. 10

Javier Pérez Andújar
realitat i ficció
per explicar la vida.

Pàg. 13

Jean Louis Laville
expert i militant de
l'economia solidària.

Pàg. 16

Salut cooperativa.
7 mesures naturals per
repel·lir els mosquits

Pàg. 24

*Referent
Cooperatiu Català en
Prevenió de Riscos
Laborals*

*Nou servei
Vigilància
de la Salut*

*Totes les especialitats
preventives.
A tot Catalunya*

SePrA
servei de prevenció

www.sepra.cat

T. 93 457 41 45
Trinxant 98-100, 08026 Barcelona sepra@sepra.es

Servei de Prevenció Aliè acreditat en totes les especialitats (SP-063-B)

"... Incerteses, dubtes, problemes...?"

LLUITEM PLEGATS!!

· ESPECIALISTES EN COOPERATIVES ·

GABINET JOAN JOSEP GONZÀLEZ, S.L.

- Planificació i Gestió Comptable
- Declaració Impost de Societats
- Estudis Econòmics de Viabilitat i Plantejament de futur
- Control Pressupostari
- Diagnòstic econòmic, financers i de sistemes de control de la Cooperativa
- Assistència de Membres de les Comissions de Vigilància i Junes Rectores
- Consultes sobre problemàtica econòmica, comptable i fiscal

GONZALEZ & CIA AUDITORS
AUDITORES CENSORES JURADOS DE CUENTAS

- Auditores de Comptes Anuals
- Auditories i Revisió dels Comptes
- Projectes de Fusió i Escissió
- Auditoria de Gestió
- Informes especials

Pensem com tu. La feina,... ben feta.

GIRONA 38 1º 1º · 08010 BARCELONA · Telèfon 93 265 35 05 Fax 93 232 56 13
e-mail: gijg@gonzalezauditores.com

www.cronda.coop

1 de cada 4 catalans i catalanes de més de 16 anys treballa, compra o participa en una cooperativa

Al Col·lectiu Ronda apostem perquè el centre de l'economia siguem les persones

Al servei de les cooperatives i l'economia social

Assessorament, gestió i suport a l'administració d'empreses cooperatives, fundacions i organitzacions sense ànim de lucre en l'àmbit laboral, comptable, fiscal, econòmic i de consultoria especialitzada

ASSESSORAMENT JURÍDIC COMPROMÈS

 Col·lectiu Ronda

Segueix-nos a les xarxes

@rocagales

/FundacioRocaGales.5

rocagales.cat

Editora: Fundació Roca i Galès

Redacció i administració:

Aragó, 281, 1r 1a 08009 Barcelona
Tel. 93 215 48 70 - cc@rocagales.cat
www.rocagales.cat

Coordinació: Agnès Giner.

Consell assessor: Miquel Corna,
Enric Dalmau, Agnès Giner, M. Lluïsa
Navarro, Xavi Palos, Montse Pallarés,
Jordi París, Joseba Polanco, Esteve
Puigferrat, Olga Ruiz i Quim Sicília.

*Els autors són responsables dels
articles signats. Ni la direcció de la
revista ni els editors comparteixen per
força les opinions que puguin reflectir
els textos aquí inscrits*

Foto portada: L'Aresta, SCCL

Disseny, maquetació i impressió:

L'Apòstrof, SCCL, i Cevagraf, SCCL.

Dipòsit legal B-22.823/80

ISSN 1133-8415.

Aquesta revista ha estat impresa en
paper ecològic.

 **Generalitat
de Catalunya**

Sumari

04

TORNAVEU

Lluís Solà Vilardell, advocat, membre del
Fòrum d'Economia Social.

05

EDITORIAL. Que la prudència
no ens faci traïdors.

06

NOTICIARI. Agnès Giner.

09

COOPERATIVES DE CATALUNYA

La planificació i la intercooperació.
*Confederació de Cooperatives de
Catalunya.*

10

LES NOSTRES COOPERATIVES

Pa, ecologia i sobirania alimentària pel
canvi social.
Pep Valenzuela.

13

L'ENTREVISTA. Javier Pérez Andújar,
realitat i ficció per explicar la vida.
Montse Pallarés.

16

ESCOLA D'ESTIU ESS

Conversa amb Jean Louis Laville,
expert i militant de l'economia solidària.
Jordi Estivill.

18

OPINIÓ

No hi ha cooperativisme sense educació
transformadora.
Daniel Jover.

21

RESSENYA

Una nova narració del món.
Josep Busquets.

22

HUMOR GRÀFIC

Primer Concurs Internacional d'Humor
Gràfic i Drets Laborals.
Sabor a crisi
Xavier Àgueda (Catalunya, 1979).

23

CUINA AMB CALMA

Tres receptes per acomiadar l'estiu
Mireia Ribas.

24

SALUT COOPERATIVA

7 mesures naturals per repel·lir els
mosquits.
José Herrero.

26

BIBLIOTECA

Donació de llibres.
Retalls.
Elisenda Dunyó.

Un parell de preguntes (que en són tres) a:

Lluís Solà Vilardell

Vilardell (Salt, Gironès, 1934), advocat, membre del Fòrum d'Economia Social.

En períodes de recessió econòmica o d'incerteses derivades de canvis estructurals s'obren un cop més les possibilitats i les oportunitats del cooperativisme i, en general, de la cooperació.

Actualment, són diverses i interrelacionades les causes que reobren la cooperació com a possible i oportuna, i ara també com a necessari el cooperativisme des de la seva consideració d'instrument de política social i econòmica i de pràctica de relació comunitària.

La vigència política del model neoliberal i el procés de desregulació, que afecten seriosament el repartiment tradicional de la riquesa basada en el treball i provoquen l'expulsió de la força de treball excedent. Juntament amb el canvi climàtic –pot ser el factor determinant, per bé que els seus efectes no s'hagin manifestat encara amb tota la seva potencial extensió– que ja ha començat a portar el pas d'una energia d'estoc a una de flux, farà néixer noves activitats a nivells pròxims i, fins i tot potser, el retorn d'activitats deslocalitzades.

Es tracta, cal tenir-ho molt present, de causes no de naturalesa conjuntural, sinó d'estructura sistèmica, que provoquen canvis molt profunds, alguns dels quals com l'atur i la precarietat laboral ens envolten no de forma temporal.

Però aquests canvis han de generar necessàriament iniciatives solidàries.

Des del cooperativisme cal trobar respostes i assentar-les en actualitzades formulacions dels valors de la solidaritat, de la responsabilitat i de les relacions interpersonals, cercant la positivitat en totes les intervencions i en totes les manifestacions dels participants.

Cal formació. L'economia de mercat i l'empresa de capital han generat les molt ben articulades *business schools* des de les quals s'han ensenyat i divulgat estratègies i tècniques de gestió i administració d'empreses, que han contribuït a solidificar el model jeràrquic de l'empresa capitalista. L'economia social i sobretot les cooperatives, empreses personalistes que entren i intervien en l'economia no ho poden fer sense una preparació diferent, basada en la gestió democràtica, la confiança responsable, el valor del diàleg, l'organització racional, la formació relacional i, en l'acceptació democràtica del deure de crear excedent, sense el qual cap repartiment és possible ni garanteix, amb adaptacions contínues, la pervivència de l'empresa cooperativa.

Des de l'interès cooperativista i també des de l'interès públic cal promoure la formació en economia solidària i en gestió d'empreses personalistes.

Que la prudència no ens faci traïdors*

Des de la Fundació Roca Galès entenem la prudència com la virtut d'actuar de manera justa, adient i amb moderació; de comunicar-se amb els altres amb un llenguatge clar, literal, cautelós i adequat; d'actuar respectant els sentiments, la vida i les llibertats de les altres persones.

Així, ens reafirmem en la nostra línia de defensa de les llibertats nacionals i personals i en la nostra construcció d'aquest nou país que es basi en una economia més social, més democràtica i al servei de les persones.

Volem igualment seguir essent una revista crítica, oberta i inclusiva, mirall de la diversitat, que reflecteixi la realitat clara i directa, des de la crítica més dura a les aportacions més positives.

La prudència no ens ha d'alentir o aturar dels canvis radicals necessaris en l'ordre econòmic. Per la nostra banda ho procurem des de fa 40 anys.

«Que la prudència no ens faci traïdors.»

*Jordi Carbonell (Barcelona, 23 d'abril de 1924 - 22 d'agost de 2016)

RECORDANT JOSEP ROCA I GALÈS

Enguany commemorem el 125è aniversari de la mort del dirigent obrer i cooperativista Josep Roca i Galès, (Barcelona, 1828 – Gràcia, 1891). La Fundació Roca Galès en la seva tasca de recuperació de la memòria cooperativa, eix transversal de les seves activitats, ha demanat al Comissionat de Memòria històrica de l'Ajuntament de Barcelona la col·locació d'una placa commemorativa a la façana del carrer Torrijos, 20, de la Vila de Gràcia, on va viure i morir. També ha demanat que sigui inclòs al nomenclàtor de carrers de la ciutat.

CAPITALCOOP 2016

Previsiblement aquest setembre tornarà a estar operatiu el programa CAPITALCOOP, que incentiva i facilita la capitalització de les cooperatives i societats laborals amb aportacions dels seus socis i sòcies, siguin persones físiques o jurídiques.

CAPITALCOOP 2016 és un acord públicoprivat impulsat per la Direcció General d'Economia Social, el Tercer Sector, les Cooperatives i l'Autoempresa, la Fundació Seira, diverses entitats financeres cooperatives (Cajamar, Laboral Kutxa, Fiare Banca Ètica i Coop57) i dues societats de garantia recíproca (Avalis i Oinarri).

El programa incentiva el reforç dels fons propis com a element central per tal de mesurar la solvència financera d'una empresa, de manera que a més d'incentivar una bona i sòlida capitalització de les cooperatives o societats laborals, en facilita l'accés al finançament. Cal tenir en compte que el programa d'enguany presenta canvis significatius respecte al de l'any passat.

Més info: www.seira.coop, www.coop57.coop, canalempresa.gencat.cat

PRIMERA ASSEMBLEA DE LA COOPERATIVA LA DIRECTA

Després de la presentació de la cooperativa de consumidores i usuàries el passat 30 d'abril, La Directa celebra la seva primera assemblea general el 17 de setembre al centre cívic Cotxeres de Sants de Barcelona. A la trobada es presentarà la cooperativa, s'incorporaran totes les persones sòcies i s'escolliran els membres dels òrgans de govern, gestió i representació de la cooperativa (Consell rector, Consell social i Consell periodístic).

Les persones amb veu i vot a l'assemblea s'han d'haver fet sòcies abans de la seva celebració, i, igualment, les persones sòcies poden presentar la seva candidatura per integrar els òrgans de govern, gestió o representació de la cooperativa.

Més info: cooperativa@directa.cat o telèfon 93 527 09 82.

TORNA L'ESCOLA DE SETEMBRE DE SOM ENERGIA

La cooperativa d'energia verda Som Energia enguany celebra la seva Escola de Setembre del 16 al 18 de setembre a l'alberg de Beire, a Navarra.

Aquesta edició serà el punt de partida d'un procés de reflexió estratègica de la cooperativa que es realitzarà durant aquest any. També hi haurà lloc per conèixer altres experiències de transformació del model energètic, debatre sobre quines fórmules de participació democràtica poden i volen incorporar a la cooperativa, aprofundir en la situació dels preus de l'energia als sistemes insulars, etc.

Per accedir al programa i al formulari d'inscripció, podeu visitar el blog de la cooperativa: blog.somenergia.coop

CLOENDA DEL 40è ANIVERSARI DE LA ROCA GALÈS

El dissabte 5 de novembre és el dia assenyalat. Reserveu-vos la tarda/vespre per celebrar aquesta fita, totes les persones i entitats que ens heu acompanyat al llarg d'aquests anys.

L'acte tindrà lloc al recinte Fabra i Coats de Barcelona, i hi haurà moltes sorpreses. Estigueu-ne al cas seguint-nos a Twitter @rocagales, Facebook www.facebook.com/fundacio.rocagales.5 i al nostre web: www.rocagales.cat.

CURS D'ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA – ESTUDIS EUROPEUS

Després de l'èxit de l'Escola d'Estiu de la Xarxa d'Economia Solidària (XES), aquest setembre tindrà lloc el curs d'Economia Social i Solidària – Estudis Europeus, coorganitzat per La Ciutat Invisible i la Xarxa d'Economia Solidària.

Es tracta d'un formació especialitzada que es duu a terme entre setembre de 2016 i juliol de 2017, que enllaça coneixements teòrics i pràctics sobre l'economia social i solidària catalana amb una dimensió específicament europea i mediterrània.

Els estudis tenen un reconeixement de 60 ECTS (crèdits europeus) i formen part del programa European Manager in Social Economy+ (EMISE+), finançat per la Unió Europea i desenvolupat en partenariat per la XES i el Centre Ressources Arobase (Grenoble, França) i l'Institut de Ciències Socials de la Universitat de Pécz (Pécz, Hongria), entre d'altres.

Aquesta primera edició, coordinada per La Ciutat Invisible amb el suport de la Comissió de Formació de la XES i altres comissions, és oberta a 15 alumnes, consta de 3 mòduls de 120 hores de formació presencial i inclou una visita formativa a Itàlia.

Info i inscripcions:
www.formacio.coop

ESCOLA
D'ECONOMIA
SOCIAL I SOLIDÀRIA

OFRENA FLORAL I HOMENATGE A JOAN PEIRÓ

El dissabte 23 de juliol a la tarda al Cementiri dels Caputxins de Mataró es va retre un emotiu homenatge al líder cooperativista i sindicalista Joan Peiró i Belis (1887-1942) amb motiu del 74è aniversari del seu afusellament a Paterna (País Valencià). Van assistir-hi un centenar de persones, entre elles una representació de la Fundació Roca Galès.

L'acte va consistir en la lectura d'uns textos breus del mateix Joan Peiró i d'altres persones que han escrit sobre ell, d'un parlament i una àmplia ofrena floral. Destaca l'emotiu discurs de la filla petita de Joan Peiró, Guillermina Peiró, que va concloure entonant *A las barricadas*.

Joan Peiró, condemnat pel règim franquista, destacat membre de la CNT, director de la cooperativa Cristalleries de Mataró, ministre d'Indústria de la II República, va ser declarat fill adoptiu de la ciutat a títol pòstum per l'Ajuntament de Mataró el 1989.

Vídeo de l'acte a: www.rocagales.cat

FESTIVAL ESPERANZAH! I FESTICLOWN AMB LES REFUGIADES

L'Esperanzah! del Prat de Llobregat és molt més que un festival de música, és la Festa de l'Economia Social i Solidària, una eina de transformació social i un punt de trobada d'iniciatives, persones i causes. En l'edició 2016 es

consolida en aquesta funció d'instrument de canvi amb el missatge F*** You Troika, Volem Acollir, Obriu fronteres. Molt més que una declaració d'intencions: durant els dies 7, 8 i 9 d'octubre al Parc Nou del Prat de Llobregat, tot el que es recapti a través dels abonaments del Festival es destinarà íntegrament a projectes concrets.

Música, espectacles, circ, pàllassos, xerrades, actuacions infantils, estands i mostres d'empreses de l'economia solidària. Una diversitat que vol ser un reclam per involucrar-se i participar de la transformació social, perquè en el fons el cartell és una pretext, ja que el més important és tot el que es podrà fer després.

Més info i programa:
www.esperanzah.es/ca

LA PLANIFICACIÓ I LA INTERCOOPERACIÓ

Confederació de
Cooperatives de Catalunya
@cooperativesCAT

Estem arribant a l'esprint final de l'any i hem de començar a pensar en el proper exercici. Com sabeu, ja que es tracta d'un tema recurrent, donem molta importància a la planificació com a element clau per exercir la participació.

Com diem habitualment, ara és el moment de començar a veure les dades reals de les variables empresarials i reflexionar, per tal de fer el diagnòstic del moment econòmic, financer, de mercat i productiu, de les necessitats d'inversió, de les mancances formatives de les persones...

Tanmateix, en aquests moments volem incorporar una reflexió que ha de prendre forma durant el que resta de l'exercici perquè, durant el proper any, tingui recorregut dins del pla de gestió. Es tracta de la necessitat de continuar impulsant la intercooperació, un principi molt important per a les cooperatives i que s'ha d'incorporar sòlidament dins la planificació estratègica i, en conseqüència, traduir-lo en accions al pla de gestió.

Segurament, moltes cooperatives ja estan fent activitats d'intercooperació, però ara és el moment de reflexionar, per tal d'avaluar si aquestes activitats estan prou desenvolupades i amb un bon nombre d'empreses actuant-hi o, ans al contrari, podem incorporar més organitzacions dins d'aquesta línia, per tal d'estendre el seu impacte. Altrament, també haurem d'analitzar si podem impulsar noves línies d'intercooperació. En aquest sentit, hem d'ésser exigents, ja que ha de ser una obligació de les cooperatives a fi d'aconseguir una millora en les vendes, les condicions de treball, etc.

Les necessitats de la cooperativa i els seus socis, així com les possibilitats que

ens ha obert la regulació del FEPC, establert en la Llei 12/2015, ens recomanen i permeten un seguit de possibilitats de col·laboració i cooperació amb altres empreses cooperatives. Doncs bé, ens agradaria que les cooperatives fessin un esforç per assolir un major grau d'intercooperació, avaluant sempre la rendibilitat econòmica i social de les despeses, qualsevol que sigui la font de finançament.

Pensem que hi ha àmbits, transversals a moltes cooperatives, en què encara tenim moltes coses a fer per arribar a nivells òptims de cooperació, com ara: l'àmbit de la formació, del finançament, de la innovació... És aquí on es pot ajudar a revitalitzar projectes cooperatius que, per diferents circumstàncies, han reduït

l'activitat però mantenen un patrimoni que es rendibilitza i genera beneficis. D'aquesta manera, tenint cura permanent d'aquest patrimoni i, salvaguardant la seguretat econòmica i financera de l'entitat, estan en condicions de contribuir cooperant en el desenvolupament del cooperativisme. Altrament, no podem deixar de banda la intercooperació que contribueix directament a la rendibilitat de l'empresa, la qual ha de sorgir del compte d'explotació.

Seguint aquest camí, enfortirem la nostra resposta davant els reptes de desenvolupament sostenible de la societat i seguirem contribuint, des del cooperativisme, a resoldre de manera col·lectiva molts problemes individuals.

Pa, agroecologia i sobirania alimentària pel canvi social

Pep Valenzuela
@pepvalenzuela

No hi ha democràcia ni futur de llibertat sense sobirania i control sobre la producció, començant per la sobirania alimentària i defensa del propi territori. L'Aresta cooperativa neix amb la voluntat i objectiu de fer de l'agroecologia una eina amb aquest fi, començant per la producció de pa, recuperant i sembrant llavors de futur.

Recuperar l'arrelament a la terra mirant al futur, un projecte de vida personal i col·lectiu obert a l'experimentació per la transformació social; aquesta és l'opció d'un nombre creixent de persones que es plantegen la defensa del territori, la sobirania alimentària i l'agroecologia com a base per a l'autonomia dels col·lectius i territoris, del i pel seu futur.

És la visió i la decisió de les persones que decidiren constituir l'Aresta cooperativa fa 4 anys, a Santa Coloma de Queralt. «Ho veia bastant com una via política», explica la Gemma Flores, nascuda a Sant Quirze del Vallès, doctora en psicologia social, «i tenia molt clar que ho havíem de fer des de la recuperació de la producció».

En aquesta perspectiva, defineixen l'agroecologia com una eina per construir alternatives locals a la globalització i a la seva expressió territorial, mitjançant la creació d'iniciatives socials i econòmiques que es plantegen diverses formes d'integrar economies, territoris i medi ambient; per posar l'economia al servei de les comunitats locals i

La Gemma, la Glòria i l'Adrià a l'obrador de pa de L'Aresta.

la societat, així com relocalitzar els fluxos materials i energètics de les societats cap a sistemes més sostenibles socialment i ecològica.

La Gemma i l'Adrià Martín (màster en bioquímica i en recerca social, soci de l'Aresta), van fer una primera experiència, a la Vall de Querol, a finals de la dècada passada amb altres catorze persones que s'havien conegut en unes trobades de cooperació local i compartien la necessitat d'engegar iniciatives a l'entorn rural. «Allò va ser un aprenentatge important», explica la Gemma, «d'agricultura, recuperar terres abandonades, tractar l'aigua, construcció i reparació de la casa».

Després d'aproximadament un any, començaren a definir més concretament un projecte i iniciaren la producció de pa i cervesa, al temps que recuperaven una casa, «era com una masoveria, en lloc de pagar un lloguer arreglàvem una casa de poble que s'estava deteriorant».

Amb la Glòria Llenas, grau en escultura i tercera sòcia fundadora, que feia un recorregut professional i de vida semblant i també pa, vam començar a col·laborar en di-

verses qüestions logístiques i molt per comprar farines a un pagès que recuperava varietats antigues de cereal i les processava amb molí de pedra. La trobada d'un obrador

“**«L'agroecologia, alternatives locals a la globalització que integren societat, economia, territoris i medi ambient.»**

tancat a Santa Coloma, en molt bones condicions, els féu decidir-se, tot i el desafiament que suposava, per crear la cooperativa; «no volíem començar amb un crèdit gran, de fet no vam voler cap tipus de crèdit, i vam començar amb recursos propis».

Era febrer del 2013, i a l'octubre constituïren l'Aresta. Amb el pa com a centre, van començar, que en aquest cas volia dir també continuar d'altres maneres, incrementant la relació amb grups i persones de la zona, teixint xarxa entre projectes, com l'Ecoarxa de la Conca, la IV Repera Agroecològica i l'articulació del Coop de Cap Anoia i altres, també la XES.

Però la cooperativa va ser «un canvi bastant gran, perquè va passar de tocar diferents coses a focalitzar en el pa. Vam haver de deixar la cervesa i també l'horta, que mantenim per autoconsum; i ens hem hagut de professionalitzar, o sigui tota la paperassa d'un negoci».

En tot cas, era només la primera fase. Al projecte és central l'educació i la recerca, com evidencia el premi que van guanyar amb la Fundació Roca i Galès (El canvi d'escala: un revulsiu pel cooperativisme agroecològic). El recorregut en ferm sobre aquest terreny té un any i mig i ha crescut molt, gràcies al suport de la Patrícia Homs (biòloga i doctora en filosofia), que en breu serà la quarta sòcia treballadora.

Créixer per guanyar qualitat de vida

De totes maneres, tenien molt clar des del primer moment que «no volíem un forn que ens lligués dia i nit, com sol passar, sinó que volíem treballar amb el consum organitzat, sobre la base de grups i cooperatives de consum». Activitat central és obrir la botiga el dia de mercat del poble, els dilluns, que ho és també de la comarca, Conca de Barberà, al menys de la part que mira més cap a l'Anoia.

Fan dues fornades grans, per obrir dilluns la botiga i repartir a la zona, bàsicament Igualada i voltants; i el dimecres, que és el dia més fort de distribució, una ruta cap a Tarragona i l'altra cap a Barcelona. «Són fornades bastant fortes», diu la Gemma, «les concentrem perquè no ens tregui tot el temps, i així podem fer també educació, incidència i les altres coses». El pa que fan ja els ho permet, perquè «es conserva molt bé i trenca amb aquesta lògica de cada dia una baguet calenta al matí però que al migdia ja no te la pots menjar».

Fan moltes varietats de pa: d'antigues, de cereals que s'estan recuperant i que són adaptades al territori, com l'espelta, el forment, sègol, blat egipci; i encara de nous, pa de pagès, rústic, i carquinyolis, magdalenes d'espelta, de veganes...

Ja van fer més fornades, però constataren que se'ls desestructurava el projecte. Per a educació, han

elaborat uns catàlegs d'activitats per a escoles, instituts i altres amb vinculació amb l'agroecologia, cooperativisme i promoció de la sobirania alimentària, i l'economia solidària.

«Hem fet un projecte viable», resum a mode de balanç, «dins la cooperació i xarxes, a partir de generar ingressos per sostenir l'activitat; i hem fet un creixement considerable, parlem d'uns 6.000 o 7.000 euros de facturació al mes, són uns 300 pans més tots els complementos: coques, magdalenes, pastissos, galetes».

“

«És fonamental l'increment de la relació amb grups i persones de la zona, teixint xarxa entre projectes i col·lectius.»

En aquest punt, però, senten que «cal créixer per fer sostenible el projecte». El que vol dir guanyar uns sous dignes, o sigui «que permetin viure en condicions com a treballadores i per a una millor qualitat de vida, parlem també d'eventuals maternitats, cura de familiars o de nosaltres

Detall de l'obrador de pa.

Botiga a Santa Coloma de Queralt

pròpies, un moment de malaltia; tot això que és previsible, esperable».

Fins l'any passat va funcionar tot amb el capital social que havien posat les tres sòcies treballadores. A l'octubre, però, van fer el salt, i es van acollir al programa CapitalCoop, amb Coop57. «Teníem un problema de tresoreria, a mesura que vas augmentant el volum comences a necessitar caixa». Tot i les bones condicions del préstec, «és un esforç molt gran per a les sòcies, perquè parteixes d'un sou molt justet», assegura.

Ara veuen també que els preus dels productes els van fer amb més voluntarisme que costos reals, «vam voler ajustar molt, fer-ho molt assequible i aquí en el càlcul ens vam quedar una mica curtes». Les vendes actualment són, primer, per grups de consum i cooperatives (20), i després a la botiga pròpia i, encara, a botigues ecològiques de la comarca (5).

Hi ha encara la part de gestió, de comunicació i de construir les altres branques del projecte: gestió econòmica, comunicació, compres, enxarxament, recerca i educació, tant en la creació i realització de les activitats com en la part de recerca.

La Gemma valora molt positivament el fet d'haver garantit sou des del principi, però insisteix també que els actuals 600 euros mensuals no cobreixen necessitats actuals ni, menys, perspectives de futur, afirma recordant la necessitat de creixement.

M.P.

Javier Pérez Andújar, realitat i ficció per explicar la vida

**Un personatge històric
que voldries conèixer:**

A qualsevol dels que
pintaven a les caveres.

**Una lectura
imprescindible:**

Charlie Hebdo.

**Un perfil de Twitter que
no pots deixar de seguir:**

Jehan le Brave @Jehanlb

No podries viure sense:

La llibertat.

Encara tens pendent:

Viure lliure.

El cooperativisme és:

Sumar llibertats.

Montse Pallarés
@montpallares

Javier Pérez Andújar va néixer a Sant Adrià de Besòs l'any 1965. És col·laborador habitual del diari *El País* i ha participat en els programes de televisió *Saló de lectura* i *L'hora de lector*. Aquesta entrevista es va fer unes setmanes abans que sortís a la llum la seva darrera obra, *Diccionario enciclopédico de la vieja escuela*.

Javier Pérez Andújar
durant l'entrevista a
la seu de la Fundació
Roca Galès.

M.P.

Paseos con mi madre és, fins al moment, la més ressenyada de les teves novel·les i la que ha tingut més repercussió.

No estic segur de si *Paseos con mi madre* és una novel·la. És un llibre que l'editorial va decidir publicar en una col·lecció de ficció, entre altres motius, per facilitar la vida al llibreter, que ha de saber on col·locar i classificar els llibres. Sempre és d'agrair que et facilitin la vida.

La veritat és que parlo de coses molt reals, en aquesta obra, però en passar aquestes coses reals per l'escriptura també es desvirtuen, perquè procuro ser més fidel a la frase que a la realitat de què par-teix. Per a mi és més important el text. I escric del que escric perquè és del que sé (i potser dir «saber» és molt dir). Escric del que escric perquè és el que tinc a prop.

“

«Escric del que escric perquè és del que sé, és el que conec. Escric del que escric perquè és el que tinc a prop.»

Hi ha moltes coses biogràfiques, però també hi ha molta ficció.

El fet que l'obra pugui ser agafada com a biografia ha portat a la interpretació política d'alguns fragments, com per exemple l'afirmació «En Barcelona, ser catalán consiste más en pertenecer a un estatus social que en pertenecer a un país.»

Depèn de la manera de llegir de cadas-cú, jo acostumo a interpretar els llibres literàriament, em fixo en si són o no coherents amb la trajectòria de l'autor, si són obres reeixides en elles mateixes. Però no em fico en altres coses com les interpretacions polítiques... I procuro no preocupar-me per les coses que diuen els altres de les coses que he escrit. Si crec que hi ha una interpretació errònia i que no em fa justícia, intento defen-sar-me, però em fa molta mandra haver de defensar-me de coses que no he dit o que s'han malinterpretat, i cada vegada ho faig menys.

Aquesta frase que em dius, per exem-ple, agafada sola... Recordes la pàgina d'on l'has tret? La frase agafada sola i tre-ta així de context pot donar interpretaci-ons errònies. La frase està en una pàgina i en la pàgina hi ha una història, i aquesta història explica que hi ha una sèrie de gent que ha monopolitzat el sentit de ser català i el que explico és que aquí, a Bar-celona, ser català significa pertànyer a un estatus determinat, un estatus i una gent que consideren que ells són l'essència del catalanisme i que si no ets com ells no ets català.

I jo crec que a la pàgina això queda clar, però si la frase la treus del seu con-text la pots interpretar des d'altres an-gles però contextualitzada és més fàcil d'interpretar. I això també té a veure amb les preocupacions de cadascun, si a tu et preocupa ser català, igual t'ho passes malament perquè hi ha una gent que s'ha erigit de manera unilateral en defensora d'aquestes essències, però si t'és igual, això no t'afecta.

Ni deixar de ser-ho?

A veure, no pots deixar de ser una cosa que no ets. Jo no puc deixar de ser catòlic perquè no sóc catòlic, no puc deixar de ser català, perquè no sóc català. I tam-

poc no sóc espanyol. Tinc molts referents catalans però també tinc molts referents espanyols. I m'han influenciat i m'han format la identitat, però d'aquí a que els identifiqui com a meus i que formin part de la meua identitat hi ha molt de recorregut.

La identitat és una altra cosa, la identitat té a veure amb els llibres que he llegit, les cançons que he sentit, té a veure amb els meus amics, i amb les pel·lícules que he vist i amb els concerts als quals he anat. I el que explico a *Paseos con mi madre* no té a veure amb distincions lingüístiques, ni ètniques, i no és ni veritat ni mentida. Hi ha un dibuix en el text i aquest dibuix segurament sóc jo.

I també hi ha una ciutat, una ciutat com a topos literari

És molt difícil haver nascut i viscut en una ciutat i no pertànyer-hi. Jo no em sento identificat amb el passejant ociós, jo sóc una persona que va als llocs, que fa l'encàrrec, i que es mou per la ciutat perquè hi està fent coses. Però la ciutat, els blocs, les voreres, són la matèria primera amb què escric.

Escric sobre la ciutat i de la ciutat per coherència literària, i perquè les paraules que he sentit i que he parlat durant anys han sortit d'aquest entorn. He llegit moltes coses que no són només els blocs, però ho he llegit allà i això vol dir que el context continua sent el mateix. Tot això són coses meves d'escriptor, no són gaire importants. Escric de coses que he vist, o que he viscut o que m'han arribat. I també escric per aprendre. Quan he escrit sobre *Colombo* no és perquè jo trobés a faltar *Colombo*, si no per comprendre com es va fer la sèrie. La nostàlgia em sembla una concessió petitburgesa. A mi m'agradava la sèrie i volia comprendre per què m'agradava i com es va fer. I aquest escriure sobre *Colombo* també em podia proporcionar les eines per poder aprendre a fer coses que m'agraden.

Sí, escriure per aprendre, per conèixer, per descobrir. L'escriptura és com gratar la terra. L'escriptura és una manera de coneixement. *Paseos con mi madre* en realitat també era buscar fins on m'arriben els blocs, descobrir què hi tinc a veure i saber si seria capaç d'explicar alguna cosa tan senzilla com això.

66

«Ara llegeixo poc, 3 o 4 hores, però he arribat a llegir moltes més hores diàries. Un dia sense llegir és un dia perdut per a mi.»

Quan vas començar a escriure?

A escriure? Doncs quan tothom començava a escriure, amb les redaccions de l'escola, quan t'encarregaven un escrit sobre un tema i tu havies de deixar de mirar la tele dissabte a la tarda per fer els deures. M'agradava que ens posessin redaccions, però em feia molta mandra posar-me a escriure-les. I el que es diu escriure de manera més sistemàtica ho vaig fer molt més tard, a partir dels 40 anys. Escric cada dia i pensant que això ho publicaré.

Llegeixes cada dia, també?

Això ho he fet sempre, un dia sense llegir és un dia perdut per a mi.

I quanta estona?

Ara llegeixo poc, tres o quatre hores, però he arribat a llegir moltes més 7 i 8 hores diàries. En realitat, llegir és el que més m'agrada fer. I veure pel·lícules m'agrada, però em dona mala consciència perquè penso que mentre les veig desaprofito un temps que podria dedicar a llegir. De vegades, penso que prefereixo un llibre dolent a una bona pel·lícula. Però també m'agraden molt les pel·lícules.

les. Pel que fa a la lectura, em faig programes per llegir i procuro no sortir-me de la temàtica.

Llegeixes per plaer o per aprendre?

Si no m'agrada, no aprenc, llegeixo per plaer. Intento comprendre allò que llegeixo, no llegeixo per aprendre, llegeixo perquè m'agrada.

La ciutat està canviant, has vist els canvis, què destacaries més?

Sí, he vist canvis, i això que no acostumo a fixar-m'hi. La gentrificació, per exemple. Ho he notat. El monocultiu. Vas a comprar unes sabates i ja fa anys que no pots comprar-te les que t'agraden, sinó les que tenen. Abans podies anar a una sabateria i comprar-te el que tu volies. Ara totes les sabates són iguals. Són el mateix. El monocultiu de tot. El cinema, per exemple, cada vegada costa més trobar una pel·lícula que t'agradi. Cada vegada queden menys cinemes que posin pel·lícules interessants i cada vegada compliquen més els horaris. I aquest monocultiu també passa amb la gent. Cada vegada és més semblant tot, la joventut s'ha homogeneïtzat i és més semblant entre si. Si està de moda ser *hispter*, tothom és *hispter* i ho és de la mateixa manera. Abans estava de moda ser d'una tribu urbana, però cadascú ho era d'una manera diferent, i un era *mod*, l'altre era *skin*, l'altre era *rocker*, l'altre era *punk*... Però ara hi ha molta gent que fa el mateix, i consumeix el mateix.

I pel que fa a la política? A l'Ajuntament de Barcelona?

Quan van guanyar les eleccions me'n vaig alegrar. Era hora de fer fora alguna gent que portava anys encastada, però em temo que encara hi ha musclos enganxats a la roca que costarà molt de treure. El que penso, d'altra banda, és que, si vols fer una cosa diferent, no la pots fer des de dins de la política, l'has de fer des d'un altre lloc. Sembla que tot el que hem fet des del 15M i fins ara és veure com aquesta nova política queia presa de l'imant. Les grans paraules no serveixen de res, si de veritat assumissin la seva condició socialdemòcrata i diguessin que volen entrar per canviar el que es pugui canviar des de dins, seria una altra cosa...

A photograph of Jean Louis Laville, a middle-aged man with glasses and a mustache, wearing a brown button-down shirt. He is gesturing with his right hand while speaking. The background shows a chain-link fence and green foliage.

Conversa amb Jean Louis Laville, expert i militant de l'economia solidària

Jordi Estivill
jordi_estivill@hotmail.com

Jean Louis Laville és un dels millors coneixedors europeus de l'economia social i solidària. Catedràtic de la Universitat CNAM (Centre National des Arts et Metiers) de París, va començar la seva vida professional i política als cercles autogestionaris i la sociologia del treball per bascular vers la sociologia econòmica. És autor de nombroses recerques i publicacions, dues de les quals han estat publicades a la col·lecció d'Icaria ed. que dirigeix la Xarxa d'Economia Solidària. El primer és fet amb Jordi Garcia, sobre la crisi econòmica i l'economia solidària; el segon és Asociarse para el bien común. Membre de nombroses xarxes, estén la seva activitat de militant per tot Europa i Amèrica Llatina.

Aprofitant que ha vingut per a la sessió inaugural de la primera Escola d'Estiu de l'Economia Social i Solidària, hi hem estat conversant.

D'on sorgeix i quan el concepte d'economia solidària?

Molt probablement, les primeres intuïcions es tenen al final dels anys seixanta quan apareixen els límits d'un creixement econòmic que es creia il·limitat i d'un estat del benestar tentacular. S'hi afegeixen els moviments antinuclears i de gènere, les experiències fabrils autogestionàries i sobretot l'emergència de moltes iniciatives que se situaven al marge i a la frontera de l'economia social. L'emergència d'aquest nou concepte que passava a França, també es donava a Amèrica Llatina, encara que el context i les raons eren diferents.

Aleshores, quin és el valor afegit de l'economia solidària respecte a l'economia social i al tercer sector?

L'economia solidària parteix de la pluralitat de les formes i lògiques econòmiques. Amb Polanyi i Mauss es constata que, al costat del mercat dominat per la competència i de l'estat que segueix la lògica de la distribució, hi ha l'economia domèstica que es regeix per la reciprocitat i la donació. L'economia solidària se situa en l'articulació de les tres lògiques. L'altre valor afegit és voler introduir la democràcia en la vida econòmica. Estic preocupat per la fragilitat actual de la democràcia i penso que hem de renovar i aprofundir la democràcia representativa amb processos socioeconòmics de democràcia participativa que afavoreixin l'eclosió d'espais i polítiques públiques. El moviment cooperatiu i associatiu que forma part de l'economia solidària aporten una dimensió política que l'economia social va tenir al segle XIX i que ha abandonat i que el tercer sector ignora. La segona s'ha institucionalitzat molt i el tercer tendeix a convertir-se en un instrument subaltern de l'administració pública.

Quines són les relacions que els tres actors tenen i quines haurien de tenir?

Depèn molt dels països. A França hem tingut moments de confluència com «Les ASSISES» i de divergència. Però en general constato que la fórmula economia social i solidària és la més abundant com veiem a les xarxes europees i intercontinentals. Potser estem en uns temps d'aliances en els quals es tracta de reconèixer les similituds i diferències, créixer tots plegats i tendir ponts de diàleg i ne-

“

«Ningú no té el monopoli de l'interès general, dels béns comuns, del desenvolupament local i comunitari i davant la crisi econòmica i la globalització hem de trobar camins d'entesa per construir un món més just i solidari.»

gociació. Junts hem d'afrontar un discurs neoliberal que només creu en el mercat i que llança propostes de *social business*. En qualsevol cas, és a escala local on més es progressa quan s'ajunten iniciatives ciutadanes, de l'economia social i solidària i del sector públic.

Precisament, com veus les relacions amb el sector públic?

Doncs avançant arreu, com ho analitzo en el meu darrer llibre, *Associacions i acció pública*. En més de trenta països existeixen lleis que reconeixen l'economia social i solidària. Les unes més avançades com les d'Equador i Bolívia on són les mateixes constitucions les que plasmen nocions com el «buen vivir» que provenen de les cultures indígenes, i altres normatives són més convencionals. Alguns països tenen ministeris i direccions generals. Altres apliquen mesures públiques de promoció del món cooperatiu i associatiu. Tot això planteja nous reptes a l'economia social i solidària.

A la meua estada a Barcelona hem tingut un interessant seminari amb el comissionat d'Economia Cooperativa, Social i Solidària de l'Ajuntament. Hem evocat els camins de la coconstrucció de les polítiques públiques. He explicat com aquestes poden instrumentalitzar l'economia solidària: una, com sol passar a Argentina, és reduir-la a la lluita contra la pobresa i als mecanismes d'inserció. Una segona intenta situar-la com un subsector de les pimes. Fins a cert punt

és el que va fer la Comissió Europea. I la tercera tracta l'economia solidària en termes de privatització i externalització subsidiària, en la perspectiva de la limitació dels costos de l'estat providència. Sortosament també hi ha molts altres exemples positius. El cas de la xarxa de responsables polítics de regions i ajuntaments favorables a l'economia solidària de França (RTES) dóna molt de joc.

Tots plegats hem d'entendre que ningú té el monopoli de l'interès general, dels béns comuns, del desenvolupament local i comunitari i que davant la crisi econòmica i la globalització hem de trobar camins d'entesa per construir un món més just i solidari.

Queden moltes coses al pap de les nostres interminables converses. Haurem de tornar-hi. Queda promès !

NO HI HA COOPERATIVISME SENSE EDUCACIÓ TRANSFORMADORA

Daniel Jover

djover@promocions.com

La metamorfosi necessària?

No solament vivim un període de canvi profund. Ens atrevim a dir-ho amb una paraula diferent, «metamorfosi», del grec *metamorphosis*, que significa transformació d'una cosa en una altra de substancialment diferent, i que abans passa per un estat de repòs, transició i mutació conegut com a crisàlide. Es tracta d'un canvi més enllà de les formes, que altera també les essències. Perquè els paradigmes de referència econòmics, socials i culturals es desintegren i aquelles nocions i categories conceptuais que havien servit d'analitzadors per articular la

política i la societat com a garants dels drets humans (classe obrera, ciutadania, democràcia representativa, socialdemocràcia, igualtat i justícia social, estat, etc.), queden enterrats per la lògica del mercat total i l'imperi de la globalització financera. Quan la democràcia queda així interceptada i manipulada pels poders econòmics i el totalitarisme del mercat, es produeix una gran transformació de conseqüències colossals.¹ Les oligarquies financeres i empresarials engoleixen el sistema de partits polítics a través de la desnaturalització i la manipulació, i desplacen a les perifèries del sistema la voluntat de les grans majories, les quals queden òrfenes de representació i de mecanismes per intervenir en les decisions o per regular els canvis necessaris. Som enmig d'un greu conflicte de poder i de legitimitats entre les oligarquies i la democràcia real.

Quan som capaços d'interpretar críticament la nostra història i assumir el passat també li donem un sentit i, d'aquesta manera, innovem i ens projectem. Perquè tot projecte és promesa que es dona en el futur i depèn en més o en menys mesura de la situació de cadascú, de la seua cultura i dels seus valors. I és en aquesta tensió entre el que ens va ser donat ahir i el que volem aconseguir en el demà que es configura el dia de hui. El present del ser humà no és lliure ni de l'un ni de l'altre: és temps i espai travessat per la història i les seues circumstàn-

cies. Quan narrem les nostres vivències i idees, ens aproximem amb una altra mirada a allò que va passar quan no érem conscients del que passava. Escriure ens permet d'aquesta manera expressar-nos i projectar-nos a través d'allò contat perquè prèviament fem una lectura del nostre món, una anàlisi dels contextos sobre els quals reflexionem. La formació de la consciència dels sers humans depèn de la nostra capacitat de comprendre la realitat social en què vivim i aquesta es troba condicionada per una informació massiva i acrítica que rebem a través dels mitjans de comunicació de masses, dels centres creadors d'opinió i del model dominant de sabers. Tots ells difonen una visió conformista de la realitat i l'ordre de les coses, tal com convenen als interessos dels seus amos. La interpretació dels fets està mediatitzada per tants factors que, de vegades, bloqueja el pensament i la imaginació, i llavors acabem reproduint els mateixos models sense transformar res substantiu.

Resistència ètica, visió transformadora i experimentació anticipatòria

La incapacitat de saber on són els límits i el sentit de la mesura ha contribuït al desajust creixent entre l'economia financera i l'economia productiva real. Totes les bombolles especulatives que han esclatat deriven de l'exuberància irracional en què la relació entre preu i valor s'ha trencat.

Vivim en un període inquietant i estrany perquè la mateixa impotència dels poderosos del sistema deixa un espai obert a la llibertat i la iniciativa cooperatives per impulsar els ideals de respecte, justícia i igualtat als quals han aspirat totes les societats decents. Més que mai és ara quan es manifesta la dificultat de pensar i viure la relació entre la nostra intel·ligència i les nostres emocions. Som nosaltres, la ciutadania, les persones històriques i singulars, les que podem fer possible que el futur es faci realitat construint-lo ara i ací amb la nostra

capacitat de decisió i d'acció individual i col·lectiva. La riquesa material d'alguns està directament relacionada amb la pobresa i els trastorns ètics, emocionals i espirituals dels altres. Wall Street, ens diuen Morin i Viveret², coneix només dos emocions: eufòria o pànic. La societat de consum és també conseqüència d'aquests dos sentiments, d'aquests dos impulsos. Ens volen sumir en la impotència i la indiferència davant el patiment dels altres; volen conformar societats d'individus solitaris sense vincles de reciprocitat ni relacions sòlides. Les irracionals formes de produir, consumir i treballar imposades per la globalització capitalista han eliminat les nocions de límit i de biodiversitat, han tornat insostenible el sistema. Però el pitjor és que, en la seua profunda immoralitat, eliminen l'ètica humanitària i enverinen les fonts de la nostra humanitat: l'amor, la confiança i l'esperança, allò que ens constitu-

eix com a sers humans amb capacitat de salvar el món de la catàstrofe.

Morin i Viveret proposen que ja és temps de treballar per un nou enfocament on es combine la intensitat i la serenitat. És el temps de la cooperació i la tendresa, de l'educació lenta i l'economia solidària que es construeix caminant amb humilitat.

Resulta urgent reflexionar i actuar conjuntament per construir un món nou centrat en els drets humans i la justícia ambiental. Tal com diuen els nostres amics, «l'improbable pot passar. Fins i tot quan tot contribueix al desastre, la complexitat de la realitat pot donar lloc a situacions inesperades». Per tant, preparem-nos per a l'improbable. El nou paradigma ens convoca a articular la resistència ètica i la indignació creativa amb la visió transformadora, i a crear experiències anticipatòries i solidàries per tal que configuren arxipèlags d'esperança.

1- FONTANA, Josep. *El futuro es un país extraño*. Ed. PasadoPresente, 2012.

2- MORIN, Edgard, i VIVERET, Patrick. *Cómo vivir en tiempos de crisis*. Ed. Icaria, 2012. VIVERET, Patrick. *La causa humana. Cómo hacer buen uso del fin de un mundo*. Ed. Icaria, 2013.

#JaSomConnexió

DESPENJA'T

CONNECTA'T A LA TELEFONIA ÈTICA I COOPERATIVA

TELEFONIA MÒBIL - INTERNET + FIX - MÒBIL + INTERNET + FIX

eticom
som connexió

RECOOPEREM LES CONNEXIONS

WWW.ETICOM.COOP | INFO@ETICOM.COOP | @SOMCONNEXIO | f/SOMCONNEXIO

Valors i preus cooperatius

arç
COOPERATIVA

Les assegurances també poden ser ètiques.

Més de 1.850 cooperatives assegurades

www.arccoop.coop

eco BALANÇ SOCIAL

fem Escala

www.femescala.coop
info@femescala.coop
c. Bailèn 5, baixos
08010 Barcelona
tel. 93 532 36 26

ÈNCIA - COHESIÓ - ESTALVI - ECONOMIA SOCIAL - TRANSPARÈNCIA - COHESIÓ - ESTALVI - ECONOMIA

Administrem comunitats veïnals i lloguers

Què fem?

- Administració de comunitats veïnals
- Administració de lloguers
- Gestió de proveïdors
- Assessorament legal
- Acompanyament dels usuaris

Com ho fem?

- Compromís mediambiental i social
- Estalvi econòmic i transparència
- Millora de la qualitat de vida
- Bon servei i millora constant

Més informació a **www.femescala.coop**

Una nova narració del món

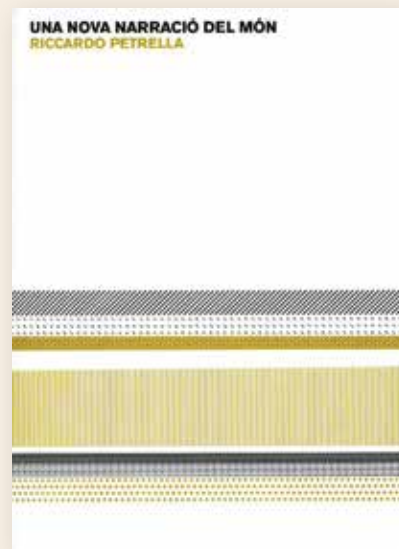
L'any 2007 sortí un llibret petit però de contingut potent, clar i estimulant alhora: *Una nova narració del món* de Riccardo Petrella, vaig llegir-lo amb gran fruïció aleshores i vaig entendre que era per ser presentat, i així va ser. Han passat els anys i l'altre dia el vaig tornar agafar, després d'un itinerari de préstec a un seguit d'amics, i allò que pot passar, comences a recordar i només repensant-lo –sense tornar-lo a llegir–, em situà a contrastar les impressions d'aleshores amb la realitat del present. Em refermà el valor de la visió universal de l'autor amb el que significa recomanar de nou la seva lectura avui. Cal recordar que encara no havia esclatat la crisi econòmica i financera que ens ha portat on som.

D'inici ens diu: tenim una narració dominant i ens cal una narració diferent. L'autor descriu de manera didàctica i amena on som o, millor dit, quin relat ens porta a ser on som i la seva lògica. Es podia haver quedat –com tants altres autors fan– en la descripció, amb una bona descripció, però no, ell passa de la descripció excel·lent a la proposta d'una nova narració. L'autor entén que la lògica que ens ha portat on som a partir del relat històric que ell ens fa, la humanitat camina per anar a estavellar-se, sinó hi ha un nou relat, un relat «amb futur». L'existència de la humanitat, ens diu, reclama urgentment un canvi «amb sentit», cosa que ara col·lectivament no tenim altra nord que el lucre. Una narració que expliqui cap a quin horitzó anem, no ens parla de certeses però sí de camins a obrir des de coneixements i intuïcions fonamentades, i fet entre tots en democràcia per anar construint un nou relat. Cal un nou relat que incorpori

elements conceptuals que ens estirin a un viure «amb futur». Un futur per a una humanitat que està desorientada per no dir mal orientada.

No és cap manual, ben al contrari, però sí que apunta amb una visió àmplia, molts temes que per amplis poden veure's llunyans si no diluïts o utòpics, però no és així. La vida és el que compta per a ell, i com no ens ha d'importar? ens podem preguntar nosaltres. Ens parla de drets humans, drets socials, del indefugible dret a l'aigua, i no només sinó d'un contracte mundial de l'aigua –ha treballat molt aquest tema amb responsabilitats a l'ONU i el coneix bé–, ens parla dels límits de la competitivitat, d'un nou contracte social global que reposi en quatre pilars: contracte del tenir, contracte democràtic, contracte cultural i el contracte Terra. Ens parla de la il·legalitat de la pobresa!!, amb l'escàndol major que significa –agreuja vergonyosament des que va escriure el llibre–, i el que això representa avui. Ens parla de viure junts, dels béns i serveis comuns mundials, del fet que la terra que ens acull «pateix».

Ens inicia a bastament parlant de la narració dominant, la TUC (teologia universal capitalista), molt suggeridor, per anar desgranant una nova narració: la narració de la humanitat per la vida i vida per tothom. Acaba el llibre dient: «no he dit pas que aquest sigui l'únic futur possible. Hi ha milions de “molècules d'humans a tot el món que ja treballen perquè el futur sigui diferent». Podríem dir, sense enganyar-nos, que si bé això és cert, cal conèixer i reconèixer les mutacions que es vénen donant per

obra i gràcia de l'home. Proposa apropar sintonies, enxarxar relacions, en definitiva obrir-nos a un futur que ens reclama. Riccardo Petrella és un home esperançat i sent el que diu, és un home honest que ha viscut molt intensament i estima la VIDA, amb majúscules.

Llegir aquest llibret avui impulsa a reprendre i a reforçar el que tenim de valor propi tot evitant quedar-nos atrapats per les inèrcies i la passivitat. És una invitació a conrear el millor que tenim d'«humanitat creadora», pels canvis que tan bé exposa per una «nova narració del món», el tan ben intencionat autor. Els anys transcorreguts des que va sortir com a novetat referma la seves tesis i per tant la seva validesa.

Josep Busquets
Cooperativa Cultural Rocaguinarda
@Rocaguinarda_

Una nova narració del món

PETRELLA, Riccardo.

València: Editorial Tres i Quatre, 2012,

ISBN: 9788475028644

238 pàgines

Aquests llibres els trobareu a la llibreria de Rocaguinarda
cooperativa cultural www.rocaguinarda.org

Primer Concurs Internacional d'Humor Gràfic sobre Drets Laborals

Sabor a crisi, de Xavier Águeda (Catalunya, 1979).

Aquest autor fa 12 anys que publica còmics en línia, i ha col·laborat a diferents mitjans en paper com *La Directa*, *TMEO*, *Estafador* i al *20 Minutos*. Ha publicat dos àlbums: *El Listo* i *Oxitocinas* i dos llibres d'humor en prosa: *El gran libro de la cinefilia* i *Una amante complaciente*.

Agraïments a CGT Catalunya i l'Associació l'Oliva.

www.concurshumorgraficdretslaborals.wordpress.com

Aprender

Informe-vos, formeu-vos i projecteu-vos per fer créixer la vostra cooperativa

Conectar

Descobriu sinèrgies i punts de connexió entre cooperatives a partir de les diferents activitats proposades a la FCTC

Compartir

Som un espai d'intercanvi on cada cooperativa federada pot beneficiar-se de l'experiència d'altres membres de la FCTC

La Federació, un espai per intercooperar

Cooperatives de Treball de Catalunya

Premià 15, 1r. 08014 Barcelona.
933 188 162.
www.cooperativest treball.coop
Segueix-nos a les xarxes:
Facebook i Twitter

TRES RECEPTES PER ACOMIADAR L'ESTIU

Mireia Ribas
Eскурacassoles.cat*

El setembre és època de finals i de nous principis. Per a nosaltres aquest any també és el cas. L'Eскурacassoles 2017 comença el seu camí amb la campanya de mecenatge que tot just hem obert. Per això aquest setembre recopilem tres receptes publicades al receptari-calendari, la primera una primícia de l'edició que s'està coent, la segona correspon a l'edició d'enguany i la tercera a l'edició de 2015. Gaudiu d'aquestes tres receptes de finals d'estiu:

***L'Eскурacassoles
2017 comença
el seu camí***

Allioli de tomàquet

Escaliveu 3 o 4 tomàquets madurs fent-los a foc lent sobre una planxa o al forn. Peleu i piqueu 2 alls al morter fins que quedi una pasta fina. Afegiu-hi un polsim de sal. Netegeu els tomàquets escalivats de pells i llavors tant com pugueu. Afegiu el tomàquet al morter a poc a poc i aneu remenant amb la mà de morter. Afegiu-hi 150 ml d'oli a poc a poc i remenant com si féssiu un allioli normal, quedarà una salsa més líquida però també lligada. Serviu-lo amb pa o per acompanyar carns a la brasa.

Sardines de la costa sobre llit de pebrot

Les sardines de la costa són sardines conservades en salmorra però menys curades que les arengades. Per fer la recepta obriu 6 sardines de la costa, netegeu-les i fregiu-les en una paella amb un raig d'oli. Talleu un pebrot vermell a tires i poseu-les en un plat. Poseu les sardines al damunt i amaniu-ho tot amb l'oli de la paella.

Broquetes d'ànec i préssec

Agafeu un magret d'ànec talleu-lo a daus i salpebreu-los. Talleu els préssecs també a daus però sense treure'ls la pell. Munteu broquetes alternant talls d'ànec i de préssec i feu-les a la planxa o a la brasa.

cooperatiu
sostenible
de cultura lliure

ESCURACASSOLES 2017

El receptari-calendari que et canviarà la cuina

col·labora a:
verkami.escuracassoles.cat

7 mesures naturals per repel·lir els mosquits

José Herrero

Cos, cooperativa de salut
@COS_cooperativa

Si durant aquestes vacances hem d'anar a algun lloc on sabem que hi haurà mosquits, podem tenir en compte les recomanacions següents per minimitzar que ens puguin picar. Donarem 7 consells o mesures naturals per repel·lir o evitar les picades.

Els mosquits no ens piquen per beure's la nostra sang com a aliment, ho fan per obtenir un suplement, unes proteïnes que hi ha a la sang i que els ajuda en el creixement dels ous. Per tant, només ens piquen els mosquits femella. Segons el teu grup sanguini els atraus més o menys. Els del grup A atrauen menys els mosquits, direm que els del grup B tenen una atracció mitjana, i els del grup O... pobres! són més atractius per a aquests insectes.

Els mosquits se senten atrets pel diòxid de carboni (CO₂) que alliberem en la nostra respiració. No respirar a la nit, no és un consell natural perquè no ens piquin els mosquits! No està recomanat, eh!, però tenir-ho en compte ens ajudarà a elaborar una trampa per agafar-los. L'alliberació d'àcid làctic a través de la suro també atrau els mosquits, després d'una activitat física intensa, alliberem més àcid làctic. Per tant, és important una bona hidratació durant l'esport, una bona dutxa després de la seva pràctica i evitar la sudoració posterior.

El color de la roba també pot ser atractiu per als mosquits, sobretot els colors intensos i que destaquen. El negre és el color més atractiu. Utilitzeu colors cremes i ocres clars.

Per tant, si la teva parella és del grup O, ha fet esport abans d'anar a dormir i porta un pijama de color negre, té tots els números perquè li piquin i tu passis desapercbut/uda! I encara que aquest seria un mètode ben efectiu tampoc no és un dels 7 consells naturals que tot seguit us explicaré.

Arxiu.

1

Gel antimosquits (repel·lent casolà).

Comprem un pot de plàstic amb dosificador d'esprai d'uns 100 ml. L'omplim d'oli d'ametlles dolces, hi posem 10 gotes d'oli essencial de **llimona**, 10 gotes d'oli essencial de **clau** i 10 gotes d'oli essencial de **citronella** i ho removem molt bé. Ho apliquem a la pell. Hem de tenir en compte que alguns olis essencials són fotosensibles i per tant hem d'anar amb prudència amb l'exposició al sol després d'haver aplicat el gel, normalment el gel el posarem al vespre que és quan surten els mosquits. Si ho apliquem durant el dia, no hi posarem l'oli essencial de llimona. En menors de dos anys, reduïu a 5 gotes els olis essencials. I en menors d'1 any farem la mateixa preparació, però amb 5 gotes d'oli essencial d'espígol.

* Cal que ens anem posant el preparat cada 2 o 3 hores

2

Homeopatia preventiva.

En homeopatia sempre s'ha dit que durant el temps d'exposició en un lloc que hi hagi molts mosquits, podeu prendre de forma preventiva *Ledum Palustre* 9CH. Faríeu 3 grànuls al matí i 3 grànuls al vespre, durant el temps d'exposició.

3

Mesures barrera.

Protegir l'espai que habitem amb **mosquiteres**. Les podem posar a les portes i a les finestres. També podem posar una mosquitera individual al llit.

4

Plantes repel·lents, alfàbrega, menta i espígol a les finestres.

Tenir aquestes plantes als llocs d'entrada, com poden ser les finestres i les portes, pot ajudar a repel·lir o minimitzar l'accés dels mosquits. És important, si tenim jardí, evitar llocs on s'acumuli l'aigua, ja que és allà on les femelles ponen els ous.

5

Trampa per enxampar mosquits.

Agafeu una ampolla de plàstic d'1 o 1,5 litres, tal·leu la part superior de l'ampolla i guardeu-la. A part, dissoldreu 50 g de **sucre** negre (integral) en 400 ml d'aigua. Escalfeu l'aigua perquè el sucre es dissolgui millor. Un cop freda poseu la dissolució a l'ampolla de plàstic que hem tallat prèviament i afegir-hi mitja pastilla de **llevat fresc** de forner. El llevat fresc reaccionarà amb el sucre i fermentarà produint gas carbònic, que atraurà els mosquits. Per tal que els mosquits no puguin sortir posarem el coll de l'ampolla a revés, la part ampla a dalt i la part més estreta a sota, com si fos un embut. Això afavorirà l'entrada dels mosquits però que no puguin sortir fàcilment. És molt important cobrir o folrar l'ampolla amb alguna cosa negra (un retall de roba o una bossa d'escombraries), ja que aquest és el color que els resulta més atractiu.

* Mitja pastilla de llevat ens servirà per a 2 setmanes aproximadament.

6

Suplement de vitamina B.

Es diu, tot i que no s'ha demostrat que el suplement de vitamines del grup B, concretament de la B1 (tiamina), repel·leix aquests insectes. Durant el temps d'exposició podeu prendre B-Complex 75 (Solaray) 1 o 2 comprimits al dia amb els àpats principals. Aquesta vitamina, que és hidrosoluble, s'elimina a través de la suor i la pell, la qual cosa resultarà repel·lent. Per als infants no suplementarem, però podem triar aquells aliments rics en tiamina (carn, peix, llegums secs, fruits secs, cereals integrals, germen de blat, llevat de cervesa i llavors de sèsam i gira-sol).

7

Repel·lents/barreres aromàtiques distribuïdes en llocs estratègics.

Espremем llimones, omplim diferents gots petits amb 1 dit del suc de la **llimona**, afegim 10 **claus** d'espècie per got, i 10 gotes d'oli essencial de **gerani**. Repartim aquests gots en tots aquells llocs que creiem estratègics per repel·lir-los. Farem una barrera aromàtica que farà que s'apropin menys.

Espero que us vagin bé aquestes recomanacions naturals, i que aquest any no ens piquin massa aquests molestos insectes. En el pròxim article, veurem consells sobre què podem fer un cop ja ens han picat. *Mecachís*, com picaaaaaa!

Donació de llibres

01

ALTÉS SERRA, Pere. *Temps extraviat. Més memòries*. Valls, 2013.

02

Cambios estructurales de interés general. CIRIEC –España. València, 1997.

03

CHAVES, Rafael; SOLER, Francisco. *El gobierno de las cooperativas de crédito en España*. CIRIEC España. València, 2004.

04

COLMENERO VEGA, Manuel; DOLSET CHUMILLA, Francisco. *Cómo construir una vivienda cooperativa*. Obra Sindical Cooperación. Saragossa, 1970.

05

Cooperativas Eléctricas. 70 años proveedores de energía eléctrica. FCECV. Meliana, 1992.

06

Cooperació Empresarial i Cooperatives de Serveis. SEVICOOP. Barcelona, 2005.

07

Cultura material i immaterial en el joc. Vers editors. El Perelló, 2011.

08

Els inicis de Suara. Ara Llibres sccl. Badalona, 2009.

09

Guia pràctica per a la creació d'empreses. URV. Tarragona, 2010.

10

Immigració i empenedoria: de l'exclusió financera a la creació d'activitats generadores de riquesa. Caixa Catalunya. Barcelona, 2007. Barcelona, 2012.

11

LÓPEZ I MORA, Frederic V. *El trabajo autónomo en España*. CIRIEC España. València, 2007.

12

Manual per a cooperatives de treball associat. IPFC. Barcelona, 1996.

13

Quadern de formació agrària cooperativa. IPFC. Barcelona, 1986.

14

SAJARDO MORENO, Antonia. *El sector no lucrativo en el ámbito de los servicios sociales*. CIRIEC. València, 1998.

15

UGARTE, Sergio; VOOGT, Monique. *El nou mercat energètic per a un nou país*. Fundació Josep Irla, 2016.

- La Biblioteca de la Fundació Roca Galès està al servei de totes aquelles persones que volen consultar temes referents a cooperativisme i economia social.
- Agraïm la col·laboració de totes aquelles persones i entitats que amb les seves donacions han contribuït a assolir els més de 6.000 exemplars que actualment la nostra biblioteca pot oferir als seus lectors.
- Segueixen arribant publicacions sobre cooperativisme, economia social, medi ambient i altres que incorporem als nostres fons. Tot i això, tenim un considerable romanent que posem a disposició de les persones i entitats que hi puguin estar interessades, mitjançant una llista que publiquem periòdicament.

- Els llibres d'aquesta llista poden ser obtinguts de forma gratuïta per qualsevol persona o entitat que hi estigui interessada.
- Com obtenir aquests llibres:
 - Cal demanar-los al telèfon o el correu electrònic que s'indiquen en aquesta pàgina durant un període de trenta dies posteriors a la seva publicació.
 - Els llibres s'han de recollir a la Fundació Roca Galès i prèviament s'ha d'omplir una fitxa amb les dades personals.
 - En cap cas no es pot fer un ús comercial del material obtingut.
 - Les peticions s'atendran per rigorós ordre de comanda.

BIBLIOTECA DEL CENTRE DE DOCUMENTACIÓ COOPERATIVA

Fundació Roca Galès

Horari:

de dilluns a dijous de 9:30 a 13 h.
dimarts i dijous de 16 a 19 h.
93 215 48 70
biblioteca@rocagales.cat
www.rocagales.cat

PARTICIPER

Núm. 659. Juny-agost 2016. París

www.les-scop.coop

Revista escrita en llengua francesa de publicació trimestral. Les primeres pàgines les dediquen a parlar d'*Scop* i la seva relació amb els mitjans audiovisuals i la xarxa. El dossier es titula «Acompanyament, intercanvi i ajuda mútua. Les virtuts de la intercooperació». on parlen bàsicament de les cooperatives i els seus avantatges, la intercooperació i la solidaritat territorial, l'impuls de la intercooperació i la seva influència, no només en el marc dels territoris sinó també el paper fonamental que juga en els diferents sectors professionals. El segueixen les diferents seccions com «Obertures», «La vida a la xarxa», la secció internacional «Scop en acció», cursos, pràctiques, etc. Destaquem apartats amb els títols: «Qüestions Scop», «Al servei del treball: de l'audàcia, entorn de l'audàcia» i l'entrevista a Denis Muzet amb la frase destacada com a titular: «És un tipus d'empresa que dona sentit a la feina».

BUTLLETÍ. PLANA DE VIC COOPERATIVA

Revista informativa de la Cooperativa Plana de Vic

Núm. 79. Estiu 2016.

www.planadevic.cat

Al novembre d'aquest any 2016, aquesta cooperativa farà 50 anys de la seva constitució. Un grup de ramaders de la comarca d'Osona volien crear un organisme que defensés millor els seus interessos i coordinés els pagesos per buscar solucions als seus problemes. Fruit del moment polític, dels tràmits i objeccions, no va ser fins dos anys més tard que Madrid la va reconèixer com a cooperativa. A l'editorial d'aquest número ja ens indica que actualment passen per un moment de canvis al consell rector, la presidència, la direcció i el conjunt de l'equip de la cooperativa. El seu objectiu, constaten, és estar al dia en l'evolució econòmica i social del nostre entorn. El tema d'aquest canvis és el que tracten extensament a les pàgines interiors. Inclou un extens noticiari, articles d'actualitat, un article tècnic i dos d'opinió, un d'aquests, que destaquem sota la signatura del president de la FCAC, porta el títol: «La veritat sobre el TTIP i el sector agroalimentari» on afirma que és difícil conèixer la realitat de l'acord, no necessàriament per una manca de transparència, sinó perquè hi ha molts interessos en joc. Completa la publicació un article d'actualitat i finalitzen amb un d'opinió amb el títol: «Catalunya: una aposta pel sector alimentari».

L'ANNA VA TRIAR AGAFAR EL MÒBIL.

I ara la seva filla és morta.

Aquesta història està basada en un accident real. Les decisions que es prenen abans i durant la conducció poden tenir conseqüències irreversibles, en la nostra vida i en la dels altres.

AL VOLANT, TRIA EL BON CAMÍ

 **servei català de
Trànsit**

**Generalitat
de Catalunya**